AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2015 / 98 • Temmuz

BM'DEKİ SREBRENİTSA TARTIŞMALARIYLA ORTAYA ÇIKAN ÇELİŞKİLER

Ali Murat TAŞKENT

Analist (2015-2017)

Srebrenitsa katliamının 20. yıldönümü öncesi Srebrenitsa'da katledilen Boşnakların anılması amacıyla hazırlanan ve yaşanan olayları soykırım olarak niteleyen karar tasarısı, 8 Temmuz 2015 tarihinde Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde (BMGK) yapılan oylamada Rusyanın vetosu sebebiyle kabul edilmemiştir.

İngiltere tarafından hazırlanan ve 7 Temmuz Salı günü oylanması beklenen karar tasarısının oylaması, tasarıyı veto edeceğini açıklayan Rusyayı ikna çabaları sebebiyle bir gün ertelenmiş, Çarşamba günü yapılan oylamada ise Rusyanın vetosuna takılmıştır. Rusyanın vetosunun yanı sıra, oylamada BMGKnın 15 üyesinden 10u tasarı lehine oy kullanırken Çin, Nijerya, Angola ve Venezuela çekimser oy kullanmıştır. Tasarıda "Srebrenitsa'da işlenen soykırım ve bu savaşta işlenen kanıtlanmış tüm savaş suçları ve insanlığa karşı suçlar en sert biçimde kınanır" ifadesi yer alıyordu.[1]

Bilindiği üzere, Bosna savaşı sırasında Temmuz 1995te Ratko Miladiç'e bağlı Sırp birlikleri BMnin güvenli bölge ilan ettiği Srebretnitsaya girmiş, BM güçlerinin Boşnakları koruyamaması ve bölgede konuşlanan BM bünyesindeki Hollandalı birliklerin alanı terketmesi üzerine 8 binden fazla Boşnak erkek Sırp güçleri tarafından katledilmiştir. II. Dünya Savaşından bu yana Avrupadaki en büyük toplu insan kıyımı olan Srebretnitsa katliamı, 2004te Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi[2] ve 2007de Uluslararası Adalet Divanı[3] tarafından soykırım olarak nitelendirilmişti.

Sırbistan ve Bosna-Hersek Sırp Cumhuriyeti tarafından sevinçle karşılanan veto kararının gerekçesi olarak Rusya'nın BM Daimi Temsilcisi Vitaly Churkin, karar tasarısının yapıcı olmadığını, çatışmacı ve siyasi olduğunu ileri sürmüştür. Ayrıca tasarıda üç etnik grubun zulme maruz kaldığı bir çatışmada Bosnalı Sırpların tek suçlu olarak gösterildiğini ve bu tasarının Balkanlardaki barışa hizmet etmeyeceğini, aksine gerilimi arttıracağını söylemiştir.[4]

Bu vesileyle, Srebrenitsa katliamını -soykırım olduğuna dair yetkin mahkemelerce karar olmasına rağmen- soykırım olarak kabul etmemekte ısrar eden Rusyanın, 1915 olaylarını soykırım olarak nitelemekten çekinmediği görülmektedir. Bilindiği üzere, Nisan 2015te Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin 1915 olaylarını soykırım olarak nitelemiş, ardından Erivanda düzenlenen Ermeni Soykırımının 100üncü yılını anma törenlerine katılmıştı. Ayrıca, Rusya Parlamentosu Duma da, 1915 olaylarını soykırım olarak bir nitelendiren bir

kararı kabul etmişti.

Rusyanın veto kararı özellikle Batıda çok tepki görmüştür. Rusyanın veto kararı üzerine ABD'nin BM Daimi Temsilcisi Samantha Power, Srebrenitsa'da yaşananların, mahkeme kayıtları ve tüm delilleriyle soykırım olduğunu vurgulamış ve Rusya'nın vetosunun, Srebrenitsa soykırımı kurbanlarının ailelerinin kalbini kırdığını ifade etmiştir. Power ayrıca Srebrenitsa soykırımı inkar edildiği sürece BMGKda ve bölgede anlamlı bir uzlaşma olmayacağını belirtmiştir. İngiltere'nin BM Daimi Temsilci Yardımcısı Peter Wilson da Rusya'nın tasarıyı veto etmesini eleştirerek, "Srebrenitsa'da soykırım işlendi. Bu siyasi değil hukuki bir gerçektir" demiştir.[5]

Srebrenitsa katliamı konusunda Batının genel tutumunu ortaya koyan ve esasında doğru olan bu açıklamalar da Batının kendisiyle ne kadar çeliştiğini göstermiştir. 1915 yılında Osmanlının soykırım yaptığına dair herhangi bir uluslararası mahkeme kararı bulunmamasına rağmen, Türkiye bazı Batı ülkeleri tarafından soykırım yapmakla suçlanmaktadır.

Srebrenitsa katliamı ile ilgili tartışmalarla birlikte, hem Rusyanın hem de Batının uyguladığı çifte standart tekrar gözler önüne serilmiştir. Bu şekilde, hukuken soykırım olduğu tespit edilmiş olan Srebrenitsa katliamı hakkında birbiriyle bu kadar zıtlaşan bu iki tarafın, konu Ermeni Soykırımı ve Türkiye olduğunda nasıl ortak bir noktada buluştukları görülmektedir. 1915 olaylarıyla ilgili olarak, Srebrenitsaya ilişkin sergiledikleri tutumun tam tersi hareket etmeleri, Rusyanın ve Batının kendisiyle çeliştiğini ve Ermeni Soykırımı iddiasını siyasi baskı aracı olarak kullandıklarını ortaya koymaktadır.

[1] http://www.aa.com.tr/tr/dunya/552549--rusya-srebrenitsa-soykirimi-tasarisini-veto-etti

[2] http://www.icty.org/x/cases/krstic/acjug/en/krs-aj040419e.pdf

[3] http://www.icj-cij.org/docket/files/91/13685.pdf

[4] http://www.aljazeera.com/news/2015/07/russia-vetoes-genocide-resolution-srebrenica-150708150057291.html

http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/bosnia/11727613/Russia-blocks-UN-resolution-condemning-Srebrenica-massacre-as-genocide.html

[5] http://www.aa.com.tr/tr/dunya/552655--srebrenitsa-soykirimi-inkar-edildikce-bolgede-uzlasma-olmaz

Yazar Hakkında :

Ali Murat Taşkent, Nisan 2015 ile Eylül 2017 arasında Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) analist olarak çalışmıştır. Taşkent, Kafkasya ve Türkiye-Ermenistan ilişkileri üzerinde çalışmalar yürütmüştür.

Atıfta bulunmak için: TAŞKENT, Ali Murat. 2026. "BM'DEKİ SREBRENİTSA TARTIŞMALARIYLA ORTAYA ÇIKAN ÇELİŞKİLER." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2015 / 98. Temmuz 09. Erişim Kasım 22, 2026. https://avim.org.tr/public/tr/Yorum/BM-DEKI-SREBRENITSA-TARTISMALARIYLA-ORTAYA-CIKAN-CELISKILER

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır